

Sygn. akt V AGa 227/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Wiesława Namirska

Sędziowie: SA Olga Gornowicz-Owczarek

SA Grzegorz Stojek

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2021 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w B.

przeciwko W.(...) Spółce Akcyjnej w B.

o stwierdzenie nieważności uchwał, ewentualnie o uchylenie uchwał

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 3 grudnia 2018 r., sygn. akt XIV GC 609/17,

uchyla zaskarżony wyrok zaoczny, znosi postępowanie przeprowadzone na rozprawie w dniach 6 listopada 2018 r. i 3 grudnia 2018 r. oraz przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Wiesława Namirska SSA Grzegorz Stojek

Sygn. akt V AGa 227/19

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem zaocznym z 3 grudnia 2018 r. oddalił powództwo (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w B., która wniosła o stwierdzenie nieważności nienumerowanych uchwał o wyborze przewodniczącego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia pozwanej W. (...) Spółki Akcyjnej w B. oraz uchwały w przedmiocie powołania komisji skrutacyjnej, a także uchwał oznaczonych numerami od (...) do (...) i od (...) do (...), podjętych 9 listopada 2017 r. przez nadzwyczajne walne zgromadzenie pozwanej, objętych protokołem zawartym w akcie notarialnym sporządzonym w dniu 13 listopada 2017 r. przez J. R., notariusza w W., za numerem repertorium (...), jak również o zasądzenie kosztów procesu, ewentualnie o uchylenie uchwał oznaczonych numerami od (...) do (...) i od (...) do (...), które zostały podjęte przez nadzwyczajne walne zgromadzenie pozwanej w dniu 9 listopada 2017 r., które J. R. notariusz w W. objął protokołem zawartym w akcie notarialnym sporządzonym w dniu 13 listopada 2017 r. za numerem repertorium(...), a także o zasądzenie kosztów procesu.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

Sąd Okręgowy zaczął wywód od tego, że w pozwie powódka wskazała na to, że walne zgromadzenie akcjonariuszy W. (...) Spółki Akcyjnej w B. nie zostało zwołane przez zarząd pozwanej. Podkreśliła bowiem, że nie odbyło się wcześniej zwołane walne zgromadzenie na dzień 20 października 2017 r., ponieważ (...) spółka z o.o. w P. została wpisana do księgi akcyjnej dopiero 18 listopada 2018 r., jak odnotował Sąd Okręgowy, a powódka w pozwie podała 18 października 2017 r., czyli na mniej niż prawem wymagany jeden tydzień przed posiedzeniem walnego zgromadzenia, a więc z naruszeniem art. 406 § 1 k.s.h. Z tej przyczyny (...) spółka z o.o. w P., jako akcjonariusz, nie miała prawa uczestniczenia w walnym zgromadzeniu i wykonywania praw z akcji. Powódka podkreśliła, że wskazane uchybienie doprowadziło do braku kworum wymaganego do podejmowania wiążących uchwał (50 % kapitału zakładowego), czego skutkiem było zakończenie obrad posiedzenia walnego zgromadzenia akcjonariuszy w 20 października 2017 r. bez jego prawidłowego ukonstytuowania się. M. P., członek zarządu pozwanej, podpisała zawiadomienie o zwołaniu nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy na 9 listopada 2017 r., z porządkiem obrad, gdy nie odbyło się wcześniej przywołane posiedzenie walnego zgromadzenia akcjonariuszy. M. P. podpisała pismo, gdy już nie była członkiem zarządu pozwanej, ponieważ jej pisemne oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu wpłynęło do W.(...) S.A. w B. w dniu 19 października 2017 r., ze skutkiem prawnym z upływem godziny 24:00 w dniu 19 października 2017 r., a więc już następnego dnia, czyli 20 listopada 2017 r., jak odnotował Sąd Okręgowy, a powódka wskazała na dzień 20 października 2017 r. Zatem posiedzenie walnego zgromadzenia akcjonariuszy rozpoczęło się, kiedy M. P. nie była już członkiem zarządu pozwanej, czyli z naruszeniem art. 399 k.s.h. Powódka podniosła więc, że posiedzenie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej nie zostało zwołane na dzień 9 listopada 2017 r. W tym dniu nie doszło też do otwarcia posiedzenia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej. Z. S., deklarujący się jako upoważniony do otwarcia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy w dniu 9 listopada 2017 r., nie miał pisma zarządu o wyznaczeniu go do takiej funkcji. Powódka nadmieniła także, iż (...) spółka z o.o. w P., podająca się za dominującego akcjonariusza pozwanej, mimo wyraźnych zastrzeżeń zgłoszonych 20 października 2017 r. w czasie nieodbytego walnego zgromadzenia akcjonariuszy, znalazła się w sytuacji trwałego podania w wątpliwość jej statusu akcjonariusza. Wskazana spółka z o.o. nie uczyniła zadość żądaniu powódki okazania i udostępnienia dokumentów dotyczących nabycia akcji pozwanej, pomimo ustawowego obowiązku sprawdzenia statusu tej spółki z o.o., jako umieszczonej na liście akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu. Powódka powołała art. 410 § 2 k.s.h. (i wniosek w tej kwestii), art. 407 § 1 w związku z art. 341 § 5 i art. 341 § 7 k.s.h. Podsumowując prezentację stanowiska procesowego powódki, Sąd Okręgowy wskazał na to, że jej zdaniem sporne nadzwyczajne walne zgromadzenie wspólników nie odbyło się z udziałem akcjonariusza. Powódka odniosła tę uwagę do (...) spółki z o.o. w P., jako przypisującej sobie nabycie aż 80 % akcji imiennych pozwanej. Według powódki, (...) spółka z o.o. w P. nie spełniła bowiem prawem przewidzianych wymagań, żeby uznać ją za akcjonariusza pozwanej, czyli podmiot uprawniony do wykonywania praw uczestnika walnego zgromadzenia akcjonariuszy.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaocznego zwrócił uwagę, że w następstwie dwukrotnego awizowania przesyłki przez operatora pocztowego pozwanej został doręczony odpis pozwu z załącznikami (art. 139 § 1 w związku z art. 133 § 2a k.p.c.). Sąd Okręgowy odnotował też, że przejrzał dokumenty dołączone do pozwu i pisma procesowego z 7 listopada 2018 r., dotyczące spornego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy i zdarzeń związanych z jego zwołaniem. Miał na uwadze nieudostępnienie powódce dokumentów dotyczących domniemanego nabycia akcji pozwanej przez (...), mimo pisemnego żądania ich udostępnienia, mającego oparcie w przepisach prawa (art. 341 § 5 k.s.h. i art. 341 § 7 k.s.h. oraz art. 339 k.s.h. w związku z art. 410 § 2 k.s.h.). Podkreślił, że pozwana bezpodstawnie pominęła ten wniosek powódki, który został rozwinięty 9 listopada 2017 r., podczas czynności związanych z nadzwyczajnym walnym zgromadzeniem (art. 341 § 5 k.s.h. i art. 341 § 7 k.s.h.). Kwestia nabycia akcji imiennych i z nią związany status akcjonariusza nie powinna być pozostawiona bez wyjaśnienia w toku wskazanych czynności w dniu 20 października 2017 r. i następnie w dniu 9 listopada 2017 r. Reprezentanci powódki zwracali uwagę, że okoliczności nieodbytego walnego zgromadzenia akcjonariuszy z 20 października 2017 r. podawały w wątpliwość nabycie przez (...) spółki z o.o. 80 % akcji imiennych pozwanej i dominującą pozycję tej spółki z o.o. w akcjonariacie pozwanej. Osoba powołująca się na status akcjonariusza na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy, gdy inni akcjonariusze wystąpili o komisyjne sprawdzenie statusu akcjonariusza i zarazem nabywcy akcji (art. 410 § 2 k.s.h. i art. 341 § 5 k.s.h. oraz art. 341 § 7 w związku z art. 339 k.s.h.), powinna poddać się weryfikacji, zważywszy

na to, że było to niedługo po zgłoszeniu się domniemanego nowego akcjonariusza. Sąd Okręgowy zaakcentował, że okazanie pisemnego oświadczenia o przeniesieniu akcji na samym dokumencie akcji albo w innym dokumencie (art. 339 k.s.h.) nie powinno stwarzać żadnego problemu dla nabywcy akcji, podobnie jak okazanie przez osobę wyznaczoną do otwarcia nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy upoważnienia od zarządu spółki, które jest prawem przewidziane (art. 409 § 1 k.s.h.). Powyższych prawnych wymagań dotyczących zwołania przez zarząd (art. 399 § 1 k.s.h.) i odbycia walnego zgromadzenia akcjonariuszy sporne walne nadzwyczajne zgromadzenie akcjonariuszy z 9 listopada 2017 r. nie spełniało. W tej sytuacji w ogóle się nie odbyło ze skutkami prawnymi (art. 231 k.p.c.). Mając to na uwadze, Sąd Okręgowy uznał uchwały, o które chodzi w procesie, za nieistniejące prawnie, w ogóle niepodjęte w dniu 9 listopada 2017 r. Natomiast przywołane okoliczności nie pozwoliły ustalić, że uchwały te zostały przyjęte przez walne zgromadzenie akcjonariuszy sprzecznie z ustawą z uwagi na brak ustawowego kworum (art. 425 § 1 k.s.h.). Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w niniejszej sprawie nie może być mowy także o sprzeczności uchwały dotyczącej sprawozdawczości finansowej spółki akcyjnej z ustawą o rachunkowości albo o mniejszym od wymaganego ustawą poparciu walnego zgromadzenia akcjonariuszy (art. 415 k.s.h.). Zatem nie może być mowy o stwierdzeniu nieważności uchwał, o które chodzi w sprawie. Uchwały podlegałyby zniweczeniu od chwili ich powzięcia, jakby w ogóle nie zostały powzięte, z tym że możliwość powołania się na ten skutek prawny, także wobec osób trzecich, zachodziłaby dopiero od uprawomocnienia się konstytutywnego wyroku stwierdzającego nieważność zaskarżonej uchwały (uchwała Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 18 września 2013 r., III CZP 13/13). Ten szczególny rodzaj sankcji prawnej odnośnie do uchwały akcjonariuszy spółki akcyjnej, czy wspólników spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie stanowi przejawu bezwzględnej nieważności zaskarżonej uchwały. Zaskarżone uchwały nie zostały w ogóle podjęte, z uwagi na niezwołanie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy na dzień 9 listopada 2017 r. Gdyby jednak doszło do tego, nie zostało otwarte nadzwyczajne walne zgromadzenie akcjonariuszy pozwanej, skoro osoba podająca się za upoważnioną do otwarcia posiedzenia zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej, przy protestach reprezentantów powódki, nie okazała upoważnienia, ani nie załączyła go do dokumentacji (art. 410 § 2 k.s.h., art. 409 § 1 k.s.h. i art. 399 k.s.h.). Ponadto w dniu 9 listopada 2017 r., w związku ze zdarzeniami dotyczącymi spornego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej, w ogóle nie udało się w sposób prawem przewidziany zweryfikować osoby podającej się za jednego z akcjonariuszy i to mającego dominować (80 % akcji imiennych). Sąd Okręgowy wyjaśnił, że przytoczone przez powódkę okoliczności sprawy wykluczały uwzględnienie powództwa o stwierdzenie nieważności zaskarżonych uchwał na podstawie art. 425 § 1 k.s.h., to jest z mocą wsteczną, ponieważ nie istnieją prawnie. Sąd Okręgowy uznał, że okoliczności spornego nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy pozwanej stanowiłyby uzasadnienie dla powództwa o ustalenie nieistnienia uchwał i zachodziłaby podstawa wydania wyroku deklaratoryjnego gdyby powódka o to wniosła (art. 189 k.p.c.), czego nie uczyniła (art. 321 k.p.c.).

Podsumowując, Sąd Okręgowy oddalił powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał, jako bezpodstawne, na koszt powódki, z tym że w części dotyczącej zwolnienia od opłaty od pozwu odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania sądowego (art. 425 § 1 k.s.h. i art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c.).

Sąd Okręgowy odnotował też w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaocznego, po pierwsze, że nie wyrokował o powództwie ewentualnym, które będzie podlegać rozpoznaniu dopiero po prawomocnym zakończeniu sprawy o stwierdzenie nieważności uchwał i uiszczeniu opłaty od pozwu, po drugie, że nie uwzględnił wniosku o zabezpieczenie powództwa (art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c.).

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że orzekł wyrokiem zaocznym, gdyż pozwana nie udzieliła odpowiedzi na pozew, nie stawiła się na rozprawie i nie wniosła o rozpoznanie sprawy w swej nieobecności (art. 339 k.p.c.).

W apelacji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku zaocznego przez uwzględnienie powództwa o stwierdzenie nieważności uchwał, o których była mowa, a także o zasądzenie kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie tych uchwał, które zostały objęte powództwem ewentualnym i zasądzenie kosztów postępowania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku zaocznego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzuca naruszenie przepisów postępowania, mianowicie art. 231 i art. 191 k.p.c., jak też prawa materialnego, mianowicie art. 425 § 1 k.s.h.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1469 z późn. zm.; dalej: ustawa nowelizująca z 2019 r.), która weszła w życie z dniem 7 listopada 2019 r. (art. 17 ustawy nowelizującej z 2019 r.), do rozpoznania środków odwoławczych wniesionych i nierozpoznanych przed dniem wejścia w życie tej ustawy stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego w dotychczasowym brzmieniu.

Stosownie do art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji, z tym że w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Jak o tym dalej jest mowa, w sprawie zachodzi nieważność postępowania w pierwszej instancji, którą Sąd Apelacyjny uwzględnił z urzędu. Sprawa podlegała więc rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym na podstawie art. 374 k.p.c. w brzmieniu sprzed 7 listopada 2019 r., zgodnie z którym sąd drugiej instancji może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym w razie cofnięcia pozwu, cofnięcia apelacji albo jeżeli zachodzi nieważność postępowania.

Ze względu na sygnalizowaną nieważność postępowania apelacja zasługiwała na uwzględnienie.

Przed wyjaśnieniem kwestii nieważności postępowania trzeba jeszcze zwrócić uwagę, że – wbrew uwagom, które Sąd Okręgowy zawarł w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku zaocznego – zaskarżonym orzeczeniem rozstrzygnięto nie tylko o powództwie zasadniczym, ale też o powództwie ewentualnym. Zaskarżony wyrok zaoczny (k. 195), poza rozstrzygnięciem („oddala powództwo”), zawiera bowiem oznaczenie rozpoznanych nim spraw („o stwierdzenie nieważności ewentualnie o uchylenie uchwał Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy pozwanej spółki z dnia 9 listopada 2017 r. z wnioskiem o zabezpieczenie powództwa” – k. 195), stanowiące obligatoryjny element sentencji wyroku (art. 325 k.p.c.). Nie sposób w tej sytuacji uznać, że zaskarżonym wyrokiem nie rozstrzygnięto o powództwie ewentualnym, z czym na przeszkodzie nie stoi ta część uzasadnienia, w której znajdują się odmienne uwagi Sądu pierwszej instancji, które nie skutkują względem wcześniejszego aktu, jakim jest wyrokowanie w sprawie.

Wyjaśniając kwestię nieważności postępowania, należy rozpocząć od tego, że w dniu 22 marca 2017 r. (informacja odpowiadająca odpisowi pełnemu z rejestru przedsiębiorców nr KRS (...) z 11 maja 2021 r.: wpis nr (...) w Dziale 1 w rubryce 4 „Informacje o statucie” z 22 marca 2017 r., k. 282-288; dalej jako odpis z rejestru przedsiębiorców KRS) zarejestrowana została zmiana statutu pozwanej stwierdzona protokołem nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy, objętym aktem notarialnym sporządzonym przez J. P., notariusza w Ś., za numerem repertorium (...) (akt notarialny, k. 258-268), który zawiera uchwałę nr (...) nadzwyczajnego walnego zgromadzenia akcjonariuszy (...) S.A. w B. z 23 lutego 2017 r. o nadaniu nowej treści statutowi pozwanej w zakresie jego § 7 ust. 1. To postanowienie statutu uzyskało treść: „1. Zarząd Spółki składa się z od jednego (1) do pięciu (5) członków. Kadencja Zarządu trwa 1 (jeden) rok.” (akt notarialny, k. 259).

Statut pozwanej w § 7 ust. 2 zawiera postanowienie, że reprezentuje ją dwóch członków zarządu działających łącznie lub członek zarządu działający łącznie z prokurentem (tekst jednolity statutu pozwanej, k. 263, a także Dział 2 rubryka 1 „Organ uprawniony do reprezentacji podmiotu” rejestru przedsiębiorców KRS, k. 285).

W judykaturze na tle art. 205 § 1 k.s.h. wyjaśniono, a Sąd Apelacyjny podziela to stanowisko, że jeżeli zarząd jest jednoosobowy, osoba stanowiąca zarząd ma prawo samoistnego reprezentowania spółki, a ograniczanie jej prawa przez ustanowienie obowiązku działania z inną osobą (np. prokurentem), jest bezskuteczne, za czym przemawia ocena skutków takiego określenia sposobu reprezentacji, która w wypadku niepowołania prokurentów prowadziłaby do uniemożliwienia prawidłowo ustanowionemu zarządowi reprezentowania spółki (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lipca 2013 r., III CNP 1/13, OSNC 2014, nr 4, poz. 43). Przepis art. 205 § 1 k.s.h. dotyczy sposobu reprezentacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, natomiast sposób reprezentacji spółki akcyjnej reguluje art. 373 § 1 k.s.h., ale

jego treść („Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania spółki określa jej statut. Jeżeli statut nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.”) jest równoważna znaczeniowo treści art. 205 § 1 k.s.h. („Jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania określa umowa spółki. Jeżeli umowa spółki nie zawiera żadnych postanowień w tym przedmiocie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem.”). Tym samym art. 373 § 1 k.s.h. musi być interpretowany w sposób taki, w jaki wykładany jest art. 205 § 1 k.s.h. Prowadzi to do wniosku, że skoro zarząd pozwanej jest jednoosobowy, osoba stanowiąca zarząd ma prawo samoistnego reprezentowania pozwanej i jej prawo do tego nie może być skutecznie ograniczone przez ustanowienie obowiązku działania z prokurentem, którego brak (wpis nr 4 z 30 marca 2017 r. w Dziale 2 w rubryce 3 „Prokurenci”; odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 282 i 286).

Z wpisów w Dziale 2, podrubryce 1 „Dane osób wchodzących w skład organu”, jakim jest zarząd pozwanej, wynika, że wpisem nr (...) z 21 września 2018 r. wykreślono M. P. i D. B. (odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 282, 285-286). Odtąd w rejestrze przedsiębiorców KRS nr (...) nie były wpisane żadne osoby jako członkowie zarządu pozwanej.

Jednocześnie w Dziale 5 w rubryce 1 „Kurator” wpisem nr (...) z 29 maja 2019 r. wpisano B. O., który został powołany w dniu 29 maja 2019 r. do 29 maja 2020 r. („Data, do której kurator ma działać”), co nastąpiło na podstawie art. 42 k.c. w celu niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do powołania zarządu W.(...) S.A. w B., a w razie niemożności powołania zarządu do zakresu jego działania należeć miała likwidacja tej spółki, a także w celu reprezentowania tej osoby prawnej w sprawie XIII GNc 600/18 Sądu Okręgowego w Katowicach (odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 282 i 288). Wpis nr (...) wykreślono wpisem nr (...) z 5 września 2019 r. Tym samym wpisem nr (...) z 5 września 2019 r. w Dziale 5 w rubryce 1 (...) ponownie wpisano B. O., jako mającego działać do 3 września 2020 r. i powołanego na dwóch podstawach prawnych do działania w zakresach opisanych w rejestrze przedsiębiorców KRS. Po pierwsze, na podstawie art. 42 k.c. w celu niezwłocznego podjęcia czynności zmierzających do powołania zarządu W. (...)S.A. w B., a w razie niemożności powołania zarządu w celu likwidacji tej spółki, jak też w celu reprezentowanie tej osoby prawnej w sprawie XIII GNc 600/18 Sądu Okręgowego w Katowicach. Po drugie, na podstawie art. 138 ordynacji podatkowej w związku z art. 42 k.c. w związku z art. 603 § 3 k.p.c. w celu reprezentacji W. (...) S.A. w B. w postępowaniach podatkowych prowadzonych przez Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w B., w tym postępowaniami egzekucyjnymi w administracji (odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 283 i 288). Wpis nr (...) z 5 września 2019 r. w Dziale 5 w rubryce 1 „Kurator” wykreślono wpisem nr (...) z 1 kwietnia 2020 r. (odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 283 i 288).

Wpisem nr (...) z 31 grudnia 2019 r. w Dziale 2, podrubryce 1 „Dane osób wchodzących w skład organu”, jakim jest zarząd pozwanej, wpisano A. B., jako prezesa zarządu pozwanej (odpis z rejestru przedsiębiorców KRS, k. 283 i 286).

Podsumowując, z przytoczonych wcześniej okoliczności wynika, że w chwili wniesienia pozwu, czyli 11 grudnia 2017 r. (k. 2) pozwana miała organ powołany do jej reprezentacji. Pozwana nie miała zarządu na pewno od 21 września 2018 r., gdy z rejestru przedsiębiorców KRS wykreślono D. B., ujawnionego w rejestrze w charakterze członka zarządu pozwanej. Tym samym nie wystąpiła sytuacja opisana w art. 343¹ k.p.c., zgodnie z którym jeżeli po wydaniu wyroku zaocznego okaże się, że pozwany w chwili wniesienia pozwu nie miał zdolności sądowej, zdolności procesowej albo organu powołanego do jego reprezentowania, a braki te nie zostały usunięte w wyznaczonym terminie zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego, sąd z urzędu uchyla wyrok zaoczny i wydaje odpowiednie postanowienie.

W. (...)S.A. w B. nie miała organu uprawnionego do jej reprezentacji do czasu powołania A. B. do zarządu tej spółki. Skoro jeszcze wpisem nr (...) z 5 września 2019 r. w rejestrze przedsiębiorców KRS wpisano powołanie kuratora (B. O.) w celu powołania zarządu pozwanej, oznacza to, że zarząd pozwanej został powołany później, lecz nastąpiło to przed 31 grudnia 2019 r., gdy wpisem nr (...) z tego dnia w rejestrze przedsiębiorców KRS wpisano A. B. w charakterze prezesa zarządu pozwanej (jedeny członek zarządu).

Zatem od powołania A. B. do zarządu pozwanej ta osoba prawna jest przez niego reprezentowana. A. B. jest uprawniony do samodzielnego reprezentowania W.(...)S.A. w B.. To jego prawo nie jest skutecznie ograniczone ustanowieniem obowiązku działania z prokurentem, którego zresztą brak.

Prowadzi to do wniosku, że w czasie przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy w Katowicach rozprawy w niniejszej sprawie w dniach 6 listopada 2018 r. (k. 165-167) i 3 grudnia 2018 r. oraz wyrokowania zaskarżonym orzeczeniem (k. 192-195) pozwana nie miała organu powołanego do jej reprezentowania. Oznacza to nieważność postępowania, o jakiej mowa w art. 379 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, albo gdy pełnomocnik nie był należycie umocowany.

Zachodziła więc podstawa, o której mowa w art. 386 § 2 k.p.c., do uchylenia zaskarżonego orzeczenia, zniesienia postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, co stosownie do art. 108 § 2 k.p.c. nakazywało pozostawić temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Z uwagi na nieważność postępowania zbędne jest analizowanie tych zarzutów apelacji, o których dotąd nie było mowy w uzasadnieniu wyroku Sądu drugiej instancji.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Wiesława Namirska SSA Grzegorz Stojek